

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1972

BRNO 1973

Uherské Hradiště—Staré Město (okr. Uherské Hradiště). Při úpravě dvora domku J. Janoucha (vedle kina Sputnik) byly porušeny kulturní sídlištní vrstvy. Majitel odtud vybral několik střepů nádob. Menší část, celkem dva střepy, je možné zařadit k přelomu 9. a 10. století, větší soubor, čítající šest střepů, do 2. poloviny 13. st. a 1. poloviny 14. století. Tenkostěnné nádoby, zhotovené z tvrdě tmavošedě vypáleného hlinitopísčitého materiálu jsou zdobeny radélkem. Pocházejí z hrncovitých nádob, jeden okrajový střep náleží míse.

Koryčany (okr. Kroměříž), hrad Cimburk. V destrukcích pod hradním návrším byly J. Kiese-wetterem nalezeny tenkostěnné střepy, zdobené radélkováním a rombický železný hrot šípu (tzv. husitský). Nálezy jsou datovány do 14. a 15. století.

Osvětimany (okr. Uherské Hradiště). Při úpravě dvora MNV zachránil A. Širůčka další střepový materiál ze 14. až 16. století. Keramika, pocházející z bývalé tvrze, je tenkostěnná, nezdobená. Její hlinitý materiál, tvrdě vypálený, je promíchán drceným svorem.

Kleinfunde aus dem Raum von Uherské Hradiště, Kroměříž und Hodonín (Bez. Uherské Hradiště, Kroměříž und Hodonín)

Ostrožská Nová Ves (Bez. Hradiště). Beim Baggern fand man einen Mammutmahlzahn.

Stříbrnice (Uherské Hradiště). Aus der Flur „Paseky“ stammen Siedlungsfunde der Volutenkultur — Keramik, das Gewicht eines Webstuhles und Bruchstücke von zwei Steinäxten.

Kožušice (Bez. Kroměříž). Aus einem Siedlungsobjekt stammen Scherben der Volutenkeramik.

Uherské Hradiště—Mařatice (Bez. Uherské Hradiště). Einzelfund vom unteren Teil einer durchbohrten äneolithischen Hammeraxt

Znec (Bez. Hodonín). Einzelfund einer bronzenen Pfeilspitze aus der jüngeren Bronzezeit (L. 3,8 cm).

Nedakonice (Bez. Uherské Hradiště). Siedlungsfunde der latènezeitlichen Keramik aus dem 2. bis 1. Jahrhundert v. u. Z.

Starý Hrozenkov (Bez. Uherské Hradiště). Einzelfund einer eisernen Lanzen Spitze mit einem Teil der erhaltenen Tülle. Vermutlich ein Grabfund, aus dem römisch-barbarischen Zeitabschnitt.

Uherské Hradiště—Staré Město (Bez. Uherské Hradiště). Aus Kulturschichten stammen Keramikbruchstücke aus der Wende des 9. und 10. Jahrhunderts und aus dem 14. und 15. Jahrhundert.

Koryčany (Bez. Kroměříž). Von der Burg Cimburk hat man Gefäßbruchstücke aus dem 14. und 15. Jahrhundert und eine eiserne Pfeilspitze gewonnen.

Osvětimany (Bez. Uherské Hradiště). Aus Kulturschichten, die der einstigen Feste angehören, wurden Keramikbruchstücke aus dem 14. bis 16. Jahrhundert geborgen.

PRAVĚKÉ NÁLEZY Z HRADCE NAD MORAVICÍ

(okr. Opava)

JIRÍ PAVELČÍK, AŮ ČSAV BRNO

Ředitel ZDŠ v Hradci soudruh J. Holuša předal exposituře pravěké nálezy, které byly získány při terénních úpravách v prostoru ulice „Na hrobkách“. Lokalita se nachází ve východní části zámecké (hradní) ostrožny a zaujímá prakticky pravou, vysoko položenou levobřežní terasu potoka Hradečná.

Předaný materiál náleží třem časovým horizontům. Prvý komplex spadá do období lužických popelnicových polí, a to do jejich slezského stupně. Je charakterizován mísami se zataženým okrajem, kalichovitými mísami s měsíčitě vykrojeným okrajem nad páskovým uchem a se sekanou hranou, oddělující hrdlo od těla, zdobenými hlinitými kotouči — pokličkami, blíže nedefinovatelnými osudími, hrnci zdobenými horizontálními plastickými sekanými žebírky a velkými nádobami s jazykovitými drždaly na těle.

Druhý soubor náleží slovanskému období a tvoří jej zlomky situlovitých nádob s výrazně řezanými okraji. Výzdoba nádob pozůstává ze šroubovnic, jednoduchých vlnic a ojediněle i linie kapkovitých kolků. Na základě dnešních zkušeností můžeme slovanský materiál s největší pravděpodobností datovat do 9.—10. století. Zda lze do téhož časového horizontu začlenit i nález hrobu bojovníka, z něhož se dochoval dlouhý štíhlý hrot kopí a dvě kování z rakve, nemohu dnes bezpečně rozhodnout.

Zlomky středověké keramiky datuje J. Král do 15. století. Spolu s nimi byl nalezen zlomek podkovy a kohout z křesadlové pušky.

Vorgeschichtliche Funde aus Hradec nad Moravicí (Bez. Opava). Der Schuldirektor in Hradec nad Moravicí übergab den Mitgliedern der Expositur des AŮ ČSAV in Opava eine Fundkollektion, welche bei Terrainherrichtungen in der Strasse „Na hrobkách“ gefunden wurde. Die gewon-

nenen Gegenstände gehören der Schlesischen Kultur, dem slawischen Zeitabschnitt (9. Jahrhundert) und in das 15. Jahrhundert an.

ZJIŠŤOVACÍ PRŮZKUM U TUPES (okr. Uherské Hradiště)

ROBERT SNÁŠIL, Slovácké muzeum, Uherské Hradiště

V trati „Tupeska“, nacházející se asi 500 m severně od obce, byly při strhování asi 150 cm vysoké meze narušeny vtesávané pece. Lokalita se nachází na svahu přivráceném k východu, pod nímž teče od severu k jihu bezejmenný potok. Tmavá vrstva ornice sahá do hloubky 30 cm, pod ní následuje hutná žlutá spraš, do níž byly pece hloubeny. Buldozerem byly strženy dva pruhy zeminy do hloubky 100 až 120 cm, široké asi 3 m. Mezi nimi zůstal v šířce asi 1 m pruh neporušené zeminy. Na dně rýh i v jejich stěnách-profilech se zachovaly nejspodnější části vtesávaných pecí. V jižní rýze bylo zaregistrováno pět nistější pecí, v severní rýze čtyři. Všechny pece byly umístěny na ploše asi 7 × 10 m. Spodní neporušené části měly v půdorysu kruhový až oválný tvar o rozměrech kolem 1 až 1,5 m, v profilu tvar mísovitý. Čelusně byly orientovány, pokud se dalo zjistit, k severu. Ve zbytcích zásypu se vyskytlo značné množství velkých dřevěných uhlíků a ojedinělé kosti. Pouze v jedné ze spodních částí pecí byl nalezen železný hřebík s protáhlou obloukovitě utvářenou hlavicí, ohnutým hrotem a tělem obdélníkového průřezu. Nistěje pecí byly velmi dobře vypáleny do červena v síle asi 5 cm. Při okrajích se vyskytly i přepálené pískovcové kameny, které mohou pocházet z nadpovrchové konstrukce-kopule.

Datování celé baterie je velmi obtížné, neboť v zásypech ani v okolí nebyl nalezen žádný blíže datovatelný artefakt. Je možné s velkou pravděpodobností předpokládat, že soubor pecí je součástí osady. Pece byly založeny mimo sídelní plochu z bezpečnostních důvodů. Soustředění pecí napovídá, že nejde o pece chlebové, ale nejspíše o pece výrobní povahy.

Nad nalezištěm, asi ve vzdálenosti 100 m, byl svého času náhodně objeven velkomoravský kostrový hrob bojovníka (neprozkoumán celý), který byl publikován J. Nekvasilem v AR (1959). Je tedy možné předpokládat, že stejně jako hrob, který je součástí pohřebiště, i baterie pecí a tím i příslušné sídliště náleží do téhož období. Podrobnější průzkum bude zahájen v příští sezóně.

Feststellungsgrabung bei Tupesy (Bez. Uherské Hradiště). Bei der Herrichtung des Feldraines in der Flur „Tupeska“ wurden 9 eingelassene Feuerherde gestört. Eine nähere zeitliche Einreihung ist problematisch — bei den Feuerherden hat man keine datierbare Artefakte gefunden. Aufgrund des Fundes eines nahen Grabes aus dem 9. Jahrhundert kann geurteilt werden, dass auch die Batterie diesem Zeitabschnitt angehört.

ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZY Z BOŘITOVA (okr. Blansko)

ANTONÍN ŠTROF, Bořitov

Lokalita leží na jihozápadním okraji táhlého písčitého svahu v trati „Písky“. Trať je rozdělena polní cestou na dvě nestejně části, západní je obtékána Lysickým potokem. Povrchovými sběry byl získán materiál, umožňující předběžné datování lokality. Ve východní části bylo zjištěno neolitické (volutové) a laténské osídlení. V západní části leží středopaleolitická stanice a mezolitické osídlení. Z neolitu pochází sporadické nálezy střepů vypíchaných, moravské malované keramiky, šňůrové keramiky a nálezy slavonské. Nejpočetněji je však zastoupena kultura zvoncovitých pohárů. Bez podrobnějšího průzkumu nelze rozhodnout, jde-li o pohřebiště nebo sídliště. Keramika je však spíše sídlištního charakteru, sídliště by také napovídala výhodná poloha na návrší u potoka. O možnosti pohřebiště naproti tomu svědčí nález jednoduše bronzové jehlice bez hlavíčky. Její příslušnost ke kultuře zvoncovitých pohárů však není prokázána. V pořadí již čtvrtá lokalita se zvoncovitými poháry na katastru Bořitova a podobné nálezy z Jabloňan svědčí o mimořádně hustém osídlení lidu této kultury v Lysické sníženině.

Archäologische Funde aus Bořitov (Bez. Blansko). Am südwestlichen Rande des sandigen Hanges in der Flur „Písky“ hat man eine Besiedlung der Voluten- Stichband- und mährischen

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1972

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulik

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Řihovský

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, M. Bálek, A. Životská

Na titulní obálce: laténská spona z Rajhradu

Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21

Evidenční číslo ÚVTEI—73332

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejně